

GAZETA KOSZYCKA

ISSN 1234-0952

Nr 1 (82)

WIADOMOŚCI GMINNE

kwiecień 2019

Zdrowych i szczęśliwych Świąt Wielkanocnych, radosnego i przepelnionego optymizmem wiosennego nastroju Mieszkańcom Gminy oraz wszystkim Czytelnikom Gazety Koszyckiej życzą Burmistrz Miasta i Gminy Koszyce oraz Redakcja Gazety Koszyckiej

AKTUALNOŚCI

Sesje Rady Miejskiej w Koszycach

11 stycznia 2019 roku odbyła się II Sesja Rady Miejskiej w Koszycach. Radni przekazali podziękowania Burmistrzowi Miasta i Gminy Koszyce za efektywne starania o przywrócenie praw miejskich Koszycom. Z dniem 1 stycznia 2019 roku, w związku z tym, iż siedzibą Rady jest miasto Koszyce, Rada nosi nazwę Rady Miejskiej.

Rada Miejska na II sesji rozpatrywała 19 projektów uchwał, z czego jedna uchwała nie została przyjęta. Przyjętych zostało 18 uchwał w sprawach:

1. uchwalenia statutu Gminy Koszyce,
2. uchwalenia budżetu Gminy Koszyce na rok 2019,
3. wieloletniej prognozy finansowej Gminy Koszyce,
4. przyjęcia Statutu Urzędu Miasta i Gminy Koszyce,
5. uchwalenia Statutu Miejskiego i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszycach,
6. nadania statutu Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Koszycach,
7. przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu statutów sołectw Gminy Koszyce,
8. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu Statutu Miasta Koszyce,

9. wyłonienia przedstawicieli Gminy Koszyce do Zgromadzenia Związku Międzygminnego „NIDA 2000” w Starym Korczynie na okres kadencji 2018–2023,

10. wyznaczenia przedstawicieli Rady Miejskiej w Koszycach do Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Koszycach,

11. podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielenia wsparcia w ramach wieloletniego rzą-

Młodzieżowa Rada Miejska w Koszycach kadencji 2018–2020

Spis treści

Aktualności

Sesje Rady Miejskiej w Koszycach	2
Dzień Kobiet w Gminie Koszyce	4
Jubileusz 50-lecia pożycia małżeńskiego w Gminie Koszyce	8
Trwają prace wykończeniowe na budowie Sali... ..	11
Wybory sołtysów w Gminie Koszyce.....	14

Społeczeństwo obywatelskie

Spotkanie wigilijne w Rachwałowicach	17
„MY – Dzieci Niepodległej”	19
Foto – szuflady z rodzinną historią	22
Aktywność społeczeństwa w Gminie Koszyce.....	24
Maluch+ w Gminie Koszyce	26
UTW i jego najbliższe zamierzenia	26

Historia

Pradziejowe grodziska odkryte w okolicach Koszyc	29
Włócznia przeznaczenia	34

Środowisko, ekologia

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	38
Sprzątanie przestrzeni Gminy Koszyce.....	39
Zwierzęta mało znane – niezwykle chrząszcz w gminie... ..	44

Kultura, edukacja, sport

Kolędowanie w Muzeum	45
Grupa teatralna ze Środowiskowego Domu Samopomocy... ..	46
Koncert karnawałowy w wykonaniu Szkoły Muzycznej... ..	47

dowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023,

12. zmiany uchwały w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz terminu i miejsca składania deklaracji przez właścicieli nieruchomości położonych w granicach obszaru Miasta i Gminy Koszyce,
13. zmiany uchwały w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawek tej opłaty,
14. przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok,
15. uchwalenia Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2019 rok,
16. zmiany uchwały w sprawie powołania Komisji Porządku i Spraw Socjalnych Rady Gminy Koszyce,
17. przyjęcia planu pracy Stałych Komisji Rady Miejskiej w Koszycach na rok 2019,
18. w sprawie przyjęcia planu pracy Rady Miejskiej w Koszycach na rok 2019.

Zgodnie z porządkiem obrad informację z działalności z okresu międzysesyjnego przedstawił Burmistrz Miasta i Gminy, który poinformował o zrealizowanych zadaniach inwestycyjnych i społecznych, projektach zewnętrznych, o zadaniach aktualnie realizowanych oraz w drugiej części obszernej informacji o najważniejszych zadaniach planowanych do realizacji zawartych w projekcie budżetu na 2019 rok oraz o kierunkach działalności na lata 2019–2023.

Ponownie Rada Miejska obradowała w dniu 12 lutego 2019 roku na III już Sesji Rady Miejskiej. Zgodnie z porządkiem obrad radni rozpatrywali 6 projektów uchwał, jednogłośnie przyjęli 5 uchwał, jeden projekt uchwały został przesunięty do prac Komisji Rady Miejskiej.

Uchwały podjęte na III sesji Rady Miejskiej:

1. zmiany budżetu na 2019 rok,
2. zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Koszyce,
3. zmiany uchwały w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości,

4. udzielenie pomocy finansowej dla Powiatu Proszowickiego z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu samochodu służbowego dla Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Proszowicach,
5. przyjęcie Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Koszyce w 2019 roku.

W sprawach różnych głos zabrał Radny Powiatu Proszowickiego Pan Krystian Hytroś, który poinformował, że Zarząd Dróg Powiatowych zaplanował na okres letni br. przystąpienie do prac związanych z odtworzeniem rowów i przepustów pod drogami i zjazdami w ciągu drogi powiatowej we Włostowicach nr 1276K, wykonał remont chodnika w ciągu drogi powiatowej w miejscowości Modrzany, a na 2019 rok planowana jest odbudowa drogi powiatowej Witów przez wieś Morsko o długości 1 km wartość 600 tys. zł, poinformował również, że komisja Policji Powiatowej w Proszowicach oceni zasadność zamontowania progów zwalniających w miejscowości Witów i przez wieś Morsko o które wnioskowali mieszkańcy. Informację z okresu międzysesyjnego przedstawiła Sekretarz Gminy informując o złożonych wnioskach na dofinansowanie zaplanowanych zadań i podpisanych umowach w okresie międzysesyjnym.

Pełne transmisje obrad mogą Państwo obserwować na stronie internetowej: www.koszyce.gmina.pl.

Obrady Młodzieżowej Rady Miejskiej – przemawia Burmistrz Stanisław Rybak

I sesja Młodzieżowej Rady Miejskiej w Koszycach kadencji 2018–2020

8 stycznia bieżącego roku została oficjalnie powołana Młodzieżowa Rada Miejska Gminy Koszyce. Zaprzysiężenie miało miejsce w sali konferencyjnej Urzędu Miasta i Gminy. Obecna Młodzieżowa Rada składa się z 15 uczniów uczęszczających do Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Koszycach oraz Szkoły Podstawowej im. Piotra Baryłaka w Książnicach Wielkich.

W skład Rady weszli uczniowie klas siódmych i ósmych: Maria Pawełek, Julia Szczęsna, Julia Gądek, Julia Stępień, Sara Klasa, Oliwia Książek, Wiktoria Gajówka, Magdalena Machnik, Krystian Marzec, Oliwia Szyller, Julia Nowak, Roksa Miernik, Roksa Suwała, Karolina Kuras, Aleksandra Kaczka.

Młodzieżowa Rada jednogłośnie wybrała ze swojego grona prezydium w skład którego wchodzi: przewodnicząca – Julia Szczęsna, zastępca – Roksa Miernik, sekretarz – Oliwia Książek. Przewodniczącą Komisji Rewizyjnej została Julia Gądek.

Celem powołania młodzieżowej rady jest przede wszystkim włączenie młodzieży w procesy podejmowania decyzji, które dotyczą młodych osób oraz ich najbliższego otoczenia. Rada ma reprezentować młodych mieszkańców, ale również prowadzić działania na rzecz upowszechniania wśród nich idei samorządności i kształtowania postaw obywatelskich. Zakres celów, jakie może realizować młodzieżowa rada jest szeroki, należą do nich m.in.: upowszechnianie wśród młodych osób wiedzy o samorządzie terytorialnym, włączenie młodzieży w procesy konsul-

Obrady Młodzieżowej Rady Miejskiej

tacyjne, dostarczenie młodzieży narzędzi i wiedzy o uczestnictwie w debacie publicznej, udział młodzieży w procesach kształtowania lokalnych polityk, ze szczególnym uwzględnieniem polityki młodzieżowej, budowa świadomości obywatelskiej, inicjowanie działań na rzecz młodzieży, kształtowanie postaw dotyczących samorządności.

Jolanta Chłopek

Dzień Kobiet w Gminie Koszyce

8 marca – Dzień Kobiet to tradycyjnie od kilkudziesięciu lat uroczystość obchodzona w Gminie Koszyce.

W dniu 9 marca 2019 roku na zaproszenie Burmistrza Miasta i Gminy Koszyce – Pana Stanisława Rybaka na uroczystość, która odbyła się w Centrum

Oświatowym w Koszycach przybyło ponad 150 Pań z terenu gminy aby wspólnie świętować ten szczególny dzień.

Zaproszone Panie reprezentowały wszystkie środowiska społeczne i zawodowe z terenu gminy.

Uczestniczki uroczystości

Wśród gości były przedstawicielki stowarzyszeń i organizacji pozarządowych, rad sołeckich, związków zawodowych, przedstawicielki oświaty, kultury, zakładów pracy, samorządu, Panie prężnie działające w obrębie własnych dziedzin życia.

Burmistrz Miasta i Gminy Koszyce złożył wszystkim przybyłym Paniom serdeczne życzenia i zaprosił na muzyczny koncert w wykonaniu zespołu Gang Marcela w składzie Barbara Trojan, Marcel Trojan, Jan Maliński oraz towarzyszący im gitarzysta – Robert Gliński.

Zespół znakomicie zaprezentował się i zachwycił publiczność wykonując m.in. utwory: „Tyle złamanych serc”, „Znajdziemy pośród trosk”, „Ojciec żył tak jak chciał”, „Kto jeśli nie ty”.

Po koncercie wszyscy zostali zaproszeni na poczęstunek przygotowany przez Koszycką Spółdzielnię Socjalną.

MiGOPS

Przemawia Burmistrz Stanisław Rybak

Uczestniczki uroczystości

Uczestniczki uroczystości

Uczestniczki uroczystości

Uczestniczki uroczystości

Koncert Gangu Marcela

Jubileusz 50-lecia pożycia małżeńskiego w Gminie Koszyce

W dniu 12 marca 2019 roku w Muzeum Ziemi Koszyckiej, odbyła się uroczystość wręczenia Medali „za długoletnie pożycie małżeńskie”. 50-lecie pożycia małżeńskiego obchodzili Państwo:

Krystyna i Stanisław Cabaj
Stanisława i Marian Cisak
Maria i Gustaw Drewno
Janina i Edward Jesionka
Maria i Stanisław Krzeczowski
Łucja i Adam Kuras
Krystyna i Marian Musiał
Zofia i Władysław Niedźwiedz
Teresa i Jan Szkolak

Anna i Tadeusz Tof
Zofia i Mieczysław Wołek
Irena i Stanisław Wróbel
Maria i Julian Zalesny

Podczas uroczystości wręczono Jubilatom, którzy zawarli związki małżeńskie w 1968 roku – Medale „za długoletnie pożycie małżeńskie”, przyznane na wniosek Burmistrza Miasta i Gminy Koszyce, przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – Andrzeja Dudę.

Uroczystość uświetnił występ uczniów Szkoły Muzycznej I stopnia w Koszycach.

Dekoracja Jubilatów

Wspólna fotografia po dekoracji

Burmistrz Stanisław Rybak składa życzenia Jubilatam

Występ uczennic Szkoły Muzycznej I Stopnia w Koszycach

Uczestnicy uczystości

Uczestnicy uroczystości

Trwają prace wykończeniowe na budowie Sali Widowiskowej w Koszycach

Trwają prace wykończeniowe na budowie Sali Widowiskowej w Koszycach. W ramach inwestycji pod nazwą „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku szkoły muzycznej w Koszycach wraz z wewnętrznymi instalacjami wod.-kan., c.o., energii elektrycznej i wentylacji mechanicznej, budowa przyłączy wody i kanalizacji opadowej oraz przebudowa kanalizacji sanitarnej” powstaje obiekt składający się z sali koncertowej oraz sal dydaktycznych wraz z zapleczem dla Szkoły Muzycznej I Stopnia w Koszycach.

Sala koncertowa choć można ją też nazwać widowiskową

Sala Widowiskowa w Koszycach

posiada wszystkie elementy niezbędne do pełnienia obydwu tych funkcji. Jest duża scena z automatycznie zasuwaną kurtyną, profesjonalnym nagłośnieniem, oświetleniem i odpowiednią akustyką. Sterowanie nagłośnieniem, światłami i kurtyną odbywa się zdalnie z pomieszczenia usytuowanego poza salą.

Widownia składa się z dwóch części: pochyłej z fotelami zamontowanymi na stałe, części przed sceną z fotelami mobilnymi. Tę część można aranżować w zależności od potrzeb. Sala posiada ponad 160 stałych miejsc siedzących, liczbę tę można zwiększyć do 200 na tzw. dostawkach – krzesłach rozkładanych w miarę potrzeb.

W części dydaktycznej mieści się 10 sal do nauki gry na instrumentach oraz zaplecze sanitarne i techniczne (reżyserka). Z przestronnego holu prowadzą wyjścia na zewnątrz oraz do patio, które jest zarazem łącznikiem z budynkiem szkoły muzycznej. Powierzchnia zabudowy budynku to 535 m², powierzchnia całkowita 741 m², powierzchnia użytkowa 623 m², kubatura 3517 m³.

Obiekt będzie służył Szkole Muzycznej, odbywać się będą lekcje gry na instrumentach, zajęcia z chórem i zajęcia ruchowe oraz koncerty w wykonaniu uczniów i nauczycieli szkoły dla szerokiej publiczności. Standard sali, jej wyposażenie pozwoli na organizowanie koncertów zaproszonych artystów, spektakli teatralnych oraz seansów filmowych.

Pragnieniem władz samorządowych jest aby sala tętniła życiem. Powstaje tu duże pole do popisu dla organizacji pozarządowych, stowarzyszeń a nawet grup nieformalnych aby aktywnie włączyć się w działalność kulturalną poprzez np. tworzenie zespołów śpiewaczych, muzycznych czy teatralnych. Wszystkie inicjatywy w tej dziedzinie spotkają się z poparciem ze strony władz gminy.

Sala Widowiskowa w Koszycach

W okresie świątecznym mieliśmy okazję oglądać występy grup kolędniczych spoza terenu naszej gminy, występy młodzieży biorącej udział w przeglądach organizowanych przez Muzeum, czy wspaniałe koncerty szkoły muzycznej. Wszystkie te for-

my działalności kulturalnej będzie można tworzyć i prezentować w powstającym obiekcie.

Termin zakończenia budowy i oddania do użytku przewidziany jest na koniec lipca bieżącego roku.

Ryszard Stojek

Sala Widowiskowa w Koszycach

Wybory sołtysów w Gminie Koszyce

Sołectwo jest jednostką pomocniczą gminy, na jego organizację i zakres działania wskazuje statut. Organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie wiejskie, zaś wykonawczym – sołtys. Działalność sołtysa wspomagana jest przez radę sołecką. Zarówno sołtysów jak i członków rad sołeckich wybierają stali mieszkańcy poszczególnych sołectw, uprawnieni do głosowania, w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów. Zebrania wyborcze organów jednostek pomocniczych odbywają się w ciągu 6 miesięcy od rozpoczęcia kadencji Rady Miejskiej. Zgodnie z zarządzeniem Bur-

mistrza Miasta i Gminy Koszyce w miesiącu marcu odbyło się większość zebrań wyborczych. W miesiącu kwietniu Mieszkańcy wybrali Przewodniczącego Rady Miasta i Radę Miasta Koszyce, w związku z odzyskaniem statusu miasta, organem uchwałodawczym w mieście Koszyce jest zebranie miejskie, które wybiera Przewodniczącego Rady Miasta czyli organ wykonawczy oraz Radę Miasta Koszyce która wspiera pracę Przewodniczącego.

Poniżej przedstawiamy aktualny wykaz Sołtysów i Rad Sołeckich Gminy Koszyce oraz Przewodniczącego Rady Miasta i skład Rady Miasta Koszyce.

WYKAZ Sołtysów i Rad Sołeckich Sołectw GMINY KOSZYCE

Lp.	Nazwisko i Imię Sołtysa	Sołectwo	Nazwisko i Imię Członkowie Rad Sołeckich
1	Dziedzic Kazimierz	Biskupice	1. Suwała Joanna 2. Mendrych Grzegorz 3. Grzęda Józef
2	Polak Tadeusz	Dolany	1. Piórek Piotr 2. Zając Łukasz 3. Polak Karol
3	Noga Andrzej	Filipowice	1. Grzywna Janusz 2. Grzywna Beata 3. Rawecki Ryszard
4	Przybylska Wiesława	Jankowice	1. Maj Jan 2. Giec Emilia 3. Kociński Waldemar
5	Ptasznik Magdalena	Jaksice	1. Kaleta Jerzy 2. Nawrocka Małgorzata 3. Zabijak Beata 4. Puchała Dorota 5. Sowa Paulina
6	Stokłosa Marian	Książnice Wielkie	1. Adamczyk Małgorzata 2. Grzęda Artur 3. Druźba Hubert 4. Podkopacz Krystyna 5. Stalmach Maksymilian 6. Wątek Monika 7. Raś Katarzyna
7	Wójcikowski Dariusz	Książnice Małe	1. Nowak Bogusława 2. Maj Mariusz 3. Ciochoń Jolanta

8	Kabat Magdalena	Łapszów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Włusek Renata 2. Rozenek Bożena 3. Stalmach Mariusz
9	Tetela Agnieszka	Malkowice-Siedliska	<ol style="list-style-type: none"> 1. Skowron Paulina 2. Gondek Anna 3. Pytel Mateusz
10	Grzywna Ryszard	Modrzany	<ol style="list-style-type: none"> 1. Skrzyńska Krystyna 2. Grzywna Ryszard 3. Grzywna Zofia
11	Jarosz Ilona	Morsko	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gawęł Agnieszka 2. Piwowarczyk Jadwiga 3. Jarosz Wioletta
12	Jagielnik Roman	Piotrowice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Grzybek Barbara 2. Zuwała Jarosław 3. Kałat Stanisław
13	Sieradzy Ryszard	Przemków	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jeż Stanisław 2. Soja Jacek 3. Jazgarzyński Jarosław 4. Muter Andrzej 5. Laskowski Ryszard 6. Bielecka Krystyna 7. Ciupidro Maria
14	Wojtasik Marek	Rachwałowice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Badzioch Alicja 2. Ziętara Anna 1. Korta Elżbieta
15	Kawecka Renata	Sokołowice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Augustyński Wiesław 2. Molenda Teresa 3. Krosta Sabina
16	Kalina Krystyna	Witów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Krzemiński Stanisław 2. Pałasz Ludomir 3. Stojak Wojciech 4. Jeżowska Bożena 5. Stojak Helena
17	Bienias Danuta	Włostowice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Staszyńska Teresa 2. Jurek Janusz 3. Magiera Waldemar
18	Marzec Jan	Zagaje Książnickie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Maj Wiesława – Przewodnicząca 2. Rusiecki Marek 3. Wójcik Iwona
19	Przewodnicząca Rady Miasta Staszkievicz Katarzyna	Miasto Koszyce	<p>Rada Miasta</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lewicki Hubert 2. Kabziński Krzysztof 3. Kieroński Tadeusz 4. Pokigo Jakub 5. Janicki Robert

*Kazimierz Dziezic
Biskupice*

*Tadeusz Polak
Dolany*

*Andrzej Noga
Filipowice*

*Wiesława Przybylska
Jankowice*

*Magdalena Ptasznik
Jaksice*

*Marian Stokłosa
Książnice Wielkie*

*Dariusz Wójcikowski
Książnice Małe*

*Magdalena Kabat
Łapszów*

*Agnieszka Tetela
Malkowice-Siedliska*

*Ryszard Grzywna
Modrzany*

*Iłona Jarosz
Morsko*

*Roman Jagielnik
Piotrowice*

*Ryszard Sieradzy
Przemysłów*

*Marek Wojtasik
Rachwałowice*

*Renata Kawecka
Sokołowice*

*Krystyna Kalina
Witów*

Danuta Bienias
Włostowice

Jan Marzec
Zagaje Książnickie

Katarzyna Stasziewicz
Koszyce

SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE

Spotkanie wigilijne w Rachwałowicach

Boże Narodzenie to niezwykle, magiczny okres, pełen ciepła, radości i miłości. Czy potrafimy sobie wyobrazić ten wyjątkowy czas bez choinki, wspólnego kolędowania, stołu zastawionego potrawami oraz dzielenia się opłatkiem.

W niedzielne południe 16 grudnia odbyło się takie spotkanie wigilijne zorganizowane przez Stowarzyszenie Kobiet Kreatywnych wsi Rachwałowice w ramach projektu pt.: „Myśleć globalnie – działać lokalnie” współfinansowanego przez Gminę Koszyce. Celem spotkania było kultywowanie jednej z najpiękniejszych polskich tradycji, przejawiających się w obrzędach wigilijnych i tradycyjnych potrawach. Goście – uczestnicy wigilii – władze samorządowe reprezentowane przez Wójta Gminy Stanisława Rybaka oraz przewodniczącego Rady Gminy Stefana Czarneckiego, delegacje organizacji pozarządowych, księża, mieszkańcy Rachwałowic mieli okazję obejrzyć przygotowane przez Stowarzyszenie Kobiet Kreatywnych wsi Rachwałowice jasełka w których w postaci biblijne wcieliły się dzieci. Spotkanie umilił zespół „Tu i Teraz” z Bejsc. Wykonał znane i lubiane kolędy i pastorałki w niezwykle i bardzo ciekawych aranżacjach.

Jasełka w wykonaniu młodzieży

Przemawia Wójt Gminy Stanisław Rybak

Była też okazja do skosztowania wspaniałych potraw wigilijnych: barszczu czerwonego z uszkami, pierogów z grzybami i kapustą, kapusty z grochem, krokietów i klusków z makiem, kompotu z suszonych owoców.

Były też życzenia, wspólnie odmówiona modlitwa i tradycyjny opłatek. Wójt Gminy dziękując organizatorkom uroczystości, podkreślił duże zaangażowanie Stowarzyszenia w pracę na rzecz lokalnego środowiska. Zwrócił uwagę na różnorodność podejmowanych działań, projektów, pracy z dziećmi i młodzieżą.

Stowarzyszenie
Kobiet Kreatywnych
Wsi Rachwałowice

Uczestnicy spotkania

Jasełka w wykonaniu młodzieży

FUNDACJA

„MY – Dzieci Niepodległej”

W roku setnej rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Jaksice, przy wsparciu Fundacji PZU oraz Gminy Koszyce realizuje projekt pt. „MY – Dzieci Niepodległej”, w ramach programu „Niepodległa 2018. Fundacja PZU z Kulturą”.

Celem projektu jest udział dzieci z gminy Koszyce w cyklu fascynujących wycieczek poszerzających wiedzę o Polsce XX–XXI wieku, kształtujących pozytywne postawy patriotyczne i otwartość na wyzwania dnia dzisiejszego. Program został tak opracowany, aby w atrakcyjnej dla dzieci formie wzbogacić rozwój dzieci i otworzyć je na świat kultury wysokiej, uczynić z nich obywateli świadomych piękna polskiej kultury oraz jej sięgających dawnych wieków korzeni.

A teraz chcielibyśmy opowiedzieć Wam, gdzie już byliśmy i co zobaczyliśmy...

Czy słyszeliście o Wierzchosławicach? Na pewno! Ale czy wiecie, że w tej, oddalonej zaledwie o 32 km od Koszyc małej miejscowości znajduje się Dom Wincentego Witosa, polskiego działacza ludowego, polityka, trzykrotnego szefa rządu polskiego? Wincenty Witos był od 1908 roku wójtem Wierzchosławic. Był on także posłem na galicyjski Sejm Krajowy i członkiem austriackiej Rady Państwa. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości był nieprzerwanie przez czternaście lat posłem na Sejm Polski. W latach 1920–1921, a więc w czasie wojny polsko-bolszewickiej, Witos był premierem Rządu Obrony Narodowej.

Uczestnicy wycieczki zwiedzili dom sławnego polityka, a następnie w zabytkowej chacie krytej strzechą wzięli udział w warsztatach „Opowieść o chlebie”. Podczas zajęć dzieci poznały tradycję wypieku chleba, etapy jego produkcji oraz naczynia jakich używano dawniej do wypieku. Po przygotowaniu własnoręcznie bochenka chleba i wsadzeniu go do pieca chlebowego, każdy uczestnik wykonał „stróża udanych wypieków” – anioła ze słomy.

Tego samego dnia śladami Polski Niepodległej udaliśmy się do Tarnowa, miasta które jako pierw-

Wincenty Witos

sze w 1918 roku ogłosiło Niepodległość. Wsłuchani w opowieść Pani przewodnik zobaczyliśmy pomnik Józefa Bema, miejsca związane z ówczesnym burmistrzem Tertilem i poznaliśmy ich życiorysy oraz zasługi dla Państwa Polskiego.

Zwiedzając Tarnów doszliśmy do miejsca, z którego wyruszali pociągami pierwsi więźniowie do Auschwitz, oraz zobaczyliśmy grób nieznanego żołnierza.

Podczas lekcji historii nie zabrakło przyjemnych akcentów: kolorowego słonia, figury słynnego tarnowskiego kataryniarza oraz uliczki z kolorowymi parasolkami.

Druga wycieczka poprowadziła nas w rejony, które zasłynęły sztuką ceramiczną. W Krakowie, przy ul. Lipowej 3, mieści się Centrum Szkła i Ceramiki,

Grób nieznanego żołnierza w Tarnowie

Tarnowski Kataryniarz

Tabliczka na bruku w Tarnowie

które na swoich ekspozycjach pokazują jak kształtował się przemysł szklarski w latach 1931–1998 oraz jak współcześnie działa polski przemysł szkła i ceramiki. Dzieci podziwiałały pokaz ręcznego formowania szkła, same dmuchały bańkę ze szkła a następnie ćwiczyły się w sztuce malowania na szkle. W tym samym dniu odwiedziliśmy Muzeum Witrażu, gdzie urzekły nas barwne kompozycje witrażystów. Dzieci dowiedziały się, jak wyglądają kolejne etapy tworzenia witrażu.

Wycieczka trzecia, także do Krakowa, objęła część miasta Królów Polski związanego bezpośrednio z odzyskaniem Niepodległości. Wspaniały przewodnik poprowadził nas od Wawelu po plac Matejki. Na Wawelu zwiedziliśmy Katedrę Wawelską z grobami królów

Centrum Szkła i Ceramiki w Krakowie

polских oraz kryptą Leonarda, gdzie spoczywa twórca polskiej niepodległości, marszałek Józef Piłsudski. Wyszliśmy także na wieżę katedry, gdzie znajduje się bijący w najważniejszych dla Polski chwilach – dzwon Zygmunta. Na Rynku w Krakowie oglądaliśmy Ratusz, z historycznymi tablicami, oraz pomnik Nieznanego Żołnierza na placu Matejki. Stamtąd już tylko parę kroków dzieliło nas od zabytkowego budynku teatru Groteska, gdzie obejrzelśmy przepiękny spektakl „Piękna i Bestia”.

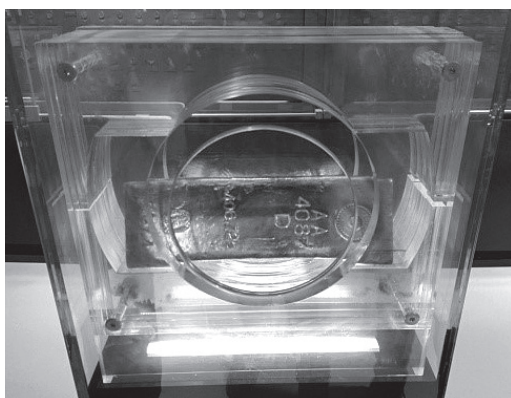
W czasie ferii zimowych udaliśmy się na dwudniową wycieczkę do Warszawy. Dla wielu z nas była to pierwsza wizyta w Stolicy Polski. Po Warszawie przeszliśmy śladami Niepodległości, choć niekoniecznie chronologicznie. Rozpoczęliśmy od pomnika poświęconego Powstaniu Warszawskiemu, zobaczyliśmy Stare Miasto z jego legendarnymi miejscami i pozdrowiliśmy Warszawską Syrenkę. Zwiedziliśmy także Katedrę, związaną z wieloma ważnymi dla Polski postaciami, i plac Zamkowy z kolumną Zygmunta. Udaliśmy się Krakowskim Przedmieściem pod Pałac Prezydencki a następnie przed Grób Nieznanego Żołnierza, gdzie w wieczornej ciszy obserwowaliśmy zmianę warty. Wyczerpujące, ale satysfakcjonujące zwiedzanie, zakończyliśmy wizytą w Centrum Pieniądza NBP z wystawą poświęconą kształtowaniu się pieniądza polskiego. Dzieci mogły dotknąć i podnieść prawdziwą sztabkę złota o wartości 2 mln złotych, ważącą 12 kg.

Krypta z trumną marszałka Piłsudskiego na Wawelu

Pomnik Powstania Warszawskiego

Sztabka złota w Centrum Pieniądza NBP

Centrum Nauki Kopernik

Drugi dzień wycieczki poświęcony był Warszawie współczesnej. Odwiedziliśmy Centrum Nauki Kopernik, które dostarczyło wielu wrażeń młodym naukowcom i eksperymentatorom. Zobaczyliśmy

Stadion Narodowy

od środka także Stadion Narodowy, na którym mocno zabiły serca wszystkich kibiców, a w szczególności młodej nadziei drużyny FC Jaksice.

W lutym, w świetlicy wiejskiej naszej wsi, dzieci wzięły udział w warsztatach patriotycznych. Każdy uczestnik wykonał własnoręcznie z gliny godło Polski oraz figurki rycerzy.

Przed nami, w kwietniu lub maju, jeszcze jedna wycieczka.

Będzie to muzeum lalek w Pilźnie-Lipinach. Spodziewamy się, że zobaczymy tam kolekcje lalek z całego świata oraz miniaturową wieś, inspirowaną Lipcami Reymontowskimi.

Magdalena Ptasznik

Godło Polski wykonane z gliny przez uczestników projektu

Figurki rycerzy wykonane na warsztatach

Foto – szuflady z rodzinną historią

16 lutego Stowarzyszenie „Sokołowianie Razem” zorganizowało w świetlicy wiejskiej w Sokołowicach spotkanie z przedstawicielami Miasta i Gminy Koszyce oraz mieszkańcami wsi w ramach Projektu „Sokołowice – dawniej i obecnie, historia zapisana na fotografiach”, współfinansowanego przez Gminę Koszyce.

Jednym z zadań projektu było wykonanie wystawy poświęconej historii lokalnej uwieńczonej na starych fotografiach. Każde zdjęcie to czyjaś histo-

ria, pokrętny los, radość i łzy... Nostalgia na kliszy. W powojennych czasach aparat fotograficzny nie był pierwszą potrzebą w gospodarstwie. Zdjęcia powstawały najczęściej przy okazji uroczystości. Tą małą wystawą chcieliśmy zatrzymać czas. Zebraliśmy ponad 100 zdjęć. Większość scen jest z życia mieszkańców wsi i gminy. Zdjęcia pokazują, że zmiany w krajobrazie gminy są bardzo dynamiczne, że na naszych oczach nikną ślady przeszłości. Najciekawsze zdjęcia pokazano na wystawie. Po zeskanowaniu

wszystkich zdjęć planowane jest wykonanie albumu.

Mieszkańcy Sokołowic z sentymentem wspominali dawną wieś. Codzienne zajęcia ludzi – pracę, naukę, zwyczaje, znaczące dla wsi miejsca oraz wydarzenia. Patrząc na zdjęcia rozpoznawali siebie z lat dziecięcych i młodzieńczych. Odnajdywali swoich rodziców, znajomych i sąsiadów. Na starych zdjęciach można też zobaczyć jak przed laty ubierali się mieszkańcy na co dzień i od święta. Jak spędzali niedzielę, chodzili na pierwsze randki.

W fotografiach uwieńczonych na wystawie zakłete są chwile piękne, chwile tajemnicze, a czasem nawet tragiczne. Potrafią przywoływać wspomnienia, jak i dawać nadzieję, bo są też wspaniałym sposobem na znajdowanie motywacji i odpowiedzi na wiele pytań. Potrafią pozostać w pamięci dzięki swojej niepowtarzalności i swojemu bogactwu historii, które urzeka. To fascynujący świat zakłety w starych fotografiach, dokumentujący życie mieszkańców.

W nawiązaniu do kultury, tradycji i zwyczajów oraz kultywowania dorobku historycznego, Stowarzyszenie w ramach projektu zakupi również stroje regionalne dla członków stowarzyszenia.

Stowarzyszenie „Sokołowianie Razem” dziękuje wszystkim, którzy udostępnili zdjęcia ze swoich rodzinnych archiwów.

Stowarzyszenie
„Sokołowianie Razem”

Galeria starych fotografii

Przemawia Burmistrz Stanisław Rybak

Uczestnicy spotkania

Aktywność społeczeństwa w Gminie Koszyce

Prezentacja p Agnieszki Czarneckiej

Prezentacja p Moniki Molendy

Prezes Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Krzemieny Krąg

28 lutego w Muzeum Ziemi Koszyckiej im. S. Boducha odbyło się w spotkanie związane z podsumowaniem działalności trzeciego sektora oraz aktywności społecznej. Spotkanie rozpoczęło się od przedstawienia dwóch prezentacji multimedialnych. Pierwsza z nich dotyczyła realizacji zadań z funduszu sołectwa i budżetu obywatelskiego na przestrzeni kilku lat oraz jakie zaplanowane są działania w bieżącym roku. Natomiast w drugiej prezentacji zostały przekazane informacje o działalności stowarzyszeń w ubiegłym roku, o pozyskanych przez sektor pozarządowy środkach zewnętrznych, jak i również o rozpoczętych już zadaniach. W spotkaniu brał udział pan Jarosław Kuba, który jest prezesem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Krzemienny Krąg”. Z jego inicjatywy, po odnalezieniu w Bałtowie śladów dinozaurów powstał Park Jurajski w Bałtowie, będący pierwszą tego typu atrakcją turystyczną w Polsce. Dzięki zaangażo-

Recital Magdaleny Sowy

waniu i aktywności w działaniu przyczynił się do rozwoju sektora podmiotów ekonomii społecznej, które zarządzają m.in. stadniną koni i zwierzyńcem bałtowskim. Do największych sukcesów należy zaliczyć uruchomienie spływu tratwami po rzece Kamienna, które jest jedynym przedsięwzięciem tego typu na Niżu Polskim. Koordynował pracami wytyczenia szlaku „Żółwia i Dinozaura” oraz międzynarodowego szlaku greenways „Bursztynowy Szlak” na odcinku Kraków – Warszawa. Pan Jarosław Kuba w swoim wykładzie mówił o istocie sektora pozarządowego, czynniku ludzkim, który ma wpływ na samą działalność w organizacji oraz po krótko przedstawił rozwój sektora pozarządowego w Bałtowie, opierający się przede wszystkim na prowadzeniu działalności gospodarczej tych podmiotów.

Na koniec spotkania Burmistrz Miasta i Gminy Koszyce zachęcał organizacje pozarządowe do podjęcia próby zorganizowania działań na rzecz mieszkańców poprzez np. realizację programów związanych z edukacją czy też ekologią. Na spotkaniu została przekazana też informacja o terminie corocznej akcji sprzątania Gminy Koszyce oraz skierowane zostało pytanie o organizację dożynek w bieżącym roku.

Spotkanie umiliła Pani Magdalena Sowa z przepięknym repertuarem i krótką historią nawiązującą do rocznicy odzyskania niepodległości oraz Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich Łapszów, które w ramach promocji swojego stowarzyszenia przygotowało obsługę cateringową.

Monika Molenda

Uczestnicy spotkania

Smakołyki przygotowane przez KGW Łapszów

Maluch+ w Gminie Koszyce

W Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie, 7 marca 2019 r., odbyło się uroczyste wręczenie małopolskim samorządom promes w ramach programów „Maluch+” i „Senior+”, z udziałem sekretarza stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Stanisława Szweda.

W ramach programu „Maluch+” Gmina Koszyce otrzymała dofinansowanie na utworzenie klubu dziecięcego w wysokości 127 352 zł (80% zadania).

Dzięki realizacji tej inwestycji w naszej gminie powstanie 8 miejsc opieki dla najmłodszych, tj. dzieci w wieku od 1 roku do 3 lat. W ramach projektu zaplanowano adaptację pomieszczeń budynku domu kultury w Przemykowie obejmującą prace budowlane, instalacje wod.-kan. i co, instalacje elektryczne, a także wyposażenie klubu dziecięcego.

Monika Molenda

UTW i jego najbliższe zamierzenia

W dniu 14 lutego 2019 roku w Muzeum Ziemi Koszyckiej odbyło się sprawozdawczo-wyborcze walne zebranie członków Stowarzyszenia Koszycki Uniwersytet Trzeciego Wieku, które zaszczylicili swą obecnością Pan Stanisław Rybak – Burmistrz Miasta i Gminy Koszyce oraz Pani Elżbieta Achinger – radna Sejmiku Województwa Małopolskiego. W związku z wcześniejszą rezygnacją z pełnienia funkcji Prezesa Stowarzyszenia przez Pana Ireneusza Pokigo oraz Pana Ryszarda Kałata – Sekre-

tarza Stowarzyszenia wiadomo było, że w Zarządzie muszą nastąpić zmiany personalne. Obszerne sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia za pięcioletni okres przedstawiła Pani Urszula Kucharska (nie odbywały się w tym czasie walne zebrania), w tym i z bardzo aktywnej działalności sekcji rowerowej.

W trakcie dyskusji zabrał głos Pan Burmistrz podkreślając dynamiczny rozwój społeczeństwa obywatelskiego gminy w ostatnim pięcioleciu, uka-

zując merytoryczne i finansowe wsparcie Gminy Koszyce dla tej formy realizowania się mieszkańców, a ilość ponad 35 stowarzyszeń pokazuje, że w szeregu miejscowości jest więcej niż jedno stowarzyszenie. Niektóre z nich w sposób wyjątkowy uświetniają wszelkie uroczystości gminne występując w strojach regionalnych, serwując przygotowane przez siebie regionalne przysmaki, pokazując ciekawe rękodzieło artystyczne. Następnie zwrócił się z propozycją utworzenia nowych sekcji: sekcji teatralno-śpiewaczej i sekcji brydżowej. Na koniec Pan Burmistrz pogratulował owocnej, blisko sześćdziesięcioletniej działalności UTW, zachęcał również, by szukać różnych form wsparcia nie tylko w gminie, ale i poza nią zarówno na szczeblu wojewódzkim jak i krajowym. Następnie głos zabrała Pani Elżbieta Achinger; pogratulowała Zarządowi aktywnej działalności przez minione sześć lat, zachęciła do śledzenia strony internetowej urzędu marszałkowskiego i wyszukiwania ogłoszeń o naborach wniosków na projekty grantowe możliwe do zrealizowania przez tutejszy UTW oraz życzyła przyszłemu zarządowi i całemu Stowarzyszeniu jak największych sukcesów w działalności społecznej.

Po udzieleniu absolutorium ustępującemu Zarządowi odbyły się wybory nowego Zarządu i nowej Komisji Rewizyjnej. Aktualny skład Zarządu jest następujący:

Adam Andrzej Gąsior – Prezes
 Krystyna Majewska-Szymańska – Wiceprezes
 Teresa Molenda – Sekretarz
 Krystyna Wasilewska – Skarbnik
 Urszula Kucharska – członek
 Wiesława Niedziela – członek
 Tadeusz Kieroński – członek

Skład Komisji Rewizyjnej jest następujący:

Alina Robak – Przewodnicząca
 Jan Wójcik – członek
 Zofia Drobniak – członek

Podczas pierwszego po wyborze posiedzenia Zarząd UTW podjął uchwałę o ustaleniu wysokości rocznej składki członkowskiej w kwocie 50,00 zł. Zarząd zdecydował również o tym, że pozytywnie rozpatrzony wniosek grantowy składany w 2017 roku do Lokalnej Grupy Działania E.O. CENOMA

Przemawia Burmistrz Stanisław Rybak

Przemawia ustępujący prezes Ireneusz Pokigo

Przemawia p. Elżbieta Achinger

Uczestnicy zebrania sprawozdawczo-wyborczego

w Szczurowej pod nazwą: „Zwiększenie oferty kulturalno-edukacyjnej dla dzieci młodzieży i dorosłych poprzez organizację warsztatów, wizyt studyjnych, wystaw, konferencji i konkursów” na kwotę 11 300,00 zł (z czego 10% wartości pokryje Stowarzyszenie ze składek członkowskich) będzie realizowany w roku 2019. Opóźnienie realizacji o ponad rok nastąpiło wskutek przeciągającej się „w nieskończoność” procedury zatwierdzania projektów na szczeblu wojewódzkim. Ponieważ większość działań przygotowanego projektu pierwotnie ukierunkowana była na uczczenie w różnych formach setnej rocznicy odzyskania niepodległości i została zrealizowana w 2018 r., do projektu wprowadzono zasadnicze zmiany, choć pozostawiono – jak w wersji pierwotnej – identyczną ilość działań i ich rodzajów. Odbędą się zatem 2 konkursy (poetycko-muzyczny i rękodzieła artystycznego), dwie wystawy (współczesnych ikon i fotografii dokumentującej dokonania samorządu w 28 latach), 1 konferencja na temat bezpieczeństwa i sposobów pomocy poszkodowanym w wypadkach, 6 wykładów i spotkań z wybitnymi ludźmi.

Pierwszy wykład związany z rocznicą 450-lecia zawarcia Unii Lubelskiej odbędzie się w Muzeum Ziemi Koszyckiej w dniu 11 kwietnia o godz. 10:00 – wstęp wolny dla wszystkich chętnych.

Na dzień 9 maja 2019 r. zaplanowane jest spotkanie z Księdzem Adamem Bonieckim – wieloletnim redaktorem naczelnym „Tygodnika Powszechnego”, wspaniałym mówcą i dziennikarzem, etykiem i filozofem. O wszystkich wydarzeniach w ramach realizowanego projektu Zarząd UTW będzie z wyprzedzeniem informował na stronie internetowej Gminy, na łamach „Gazety Koszyckiej” oraz w formie plakatów i ogłoszeń.

Nowoutworzona sekcja brydżowa odbyła już dwie – bardzo udane – sesje rozgrywkowe, podobnie sekcja rowerowa odbyła inauguracyjną przejażdżkę Wiślaną Trasą Rowerową do Uścia Solnego. Obydwie sekcje gorąco zachęcają wszystkich chętnych do zapisywania się. Zapisów można dokonywać w Gminnej Bibliotece Publicznej u Pani Teresy Molenda (Sekretarz Stowarzyszenia) w MGOPS u Pani Wiesławy Niedziela. Warunkiem jest przystąpienie do Stowarzyszenia i opłacenie składki członkowskiej.

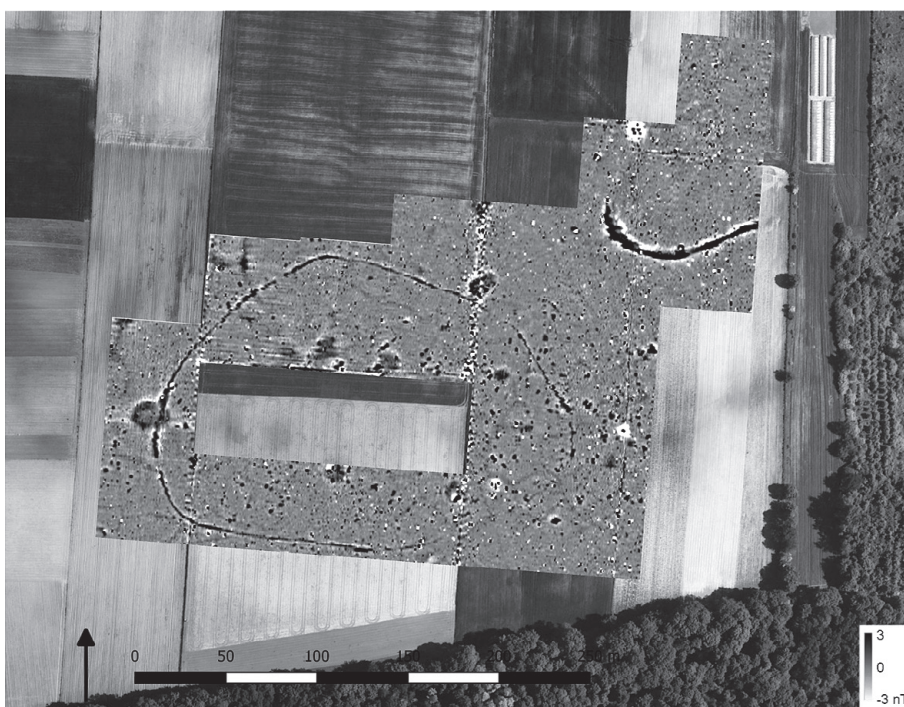
Adam Andrzej Gąsior *Uczestnicy zebrania sprawozdawczo-wyborczego*

HISTORIA

Pradziejowe grodziska odkryte w okolicach Koszyc

Do tej pory archeolodzy uważali, że na terenie Polski grodziska z młodszej epoki kamienia (czyli neolitu: VI–III tysiąclecie p.n.e.) i oraz z wczesnej epoki brązu (pierwsza połowa II tysiąclecia p.n.e.) – występowały bardzo rzadko. Polska, na tle sąsiednich krajów – Czech, Słowacji, Niemiec a nawet Ukrainy – była do tychczas białą plamą, jeśli chodzi o obecność osad obronnych z tak wczesnych okresów. Znane były grody kultury lużyckiej (z końca epoki brązu i wczesnej epoki żelaza (pierwsza połowa I tysiąclecia p.n.e.), w tym najsłynniejsze w Biskupinie, oraz średniowieczne. Nieliczne istniejące starsze osady (na przykład w Bronocicach) badacze traktowali bardziej jako ciekawostki, lokalne fenomeny, a nie obiekty, które powszechnie występowały na terenach, które obecnie znajdują

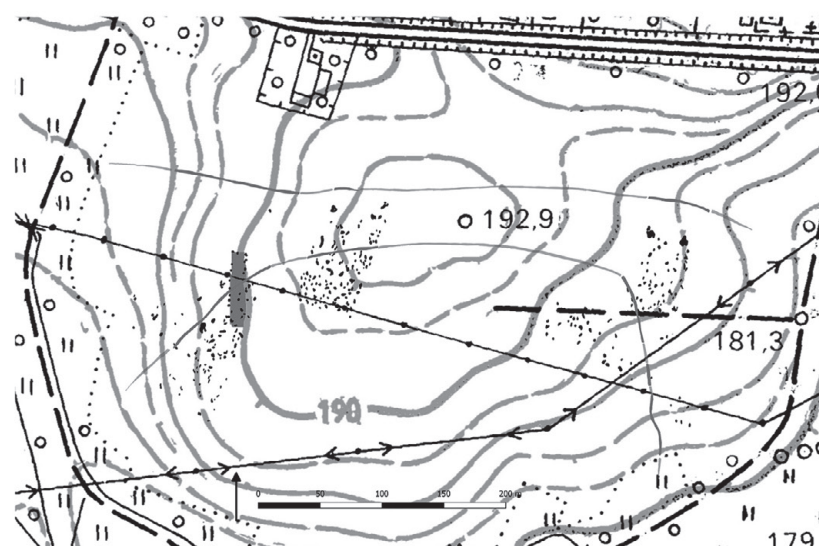
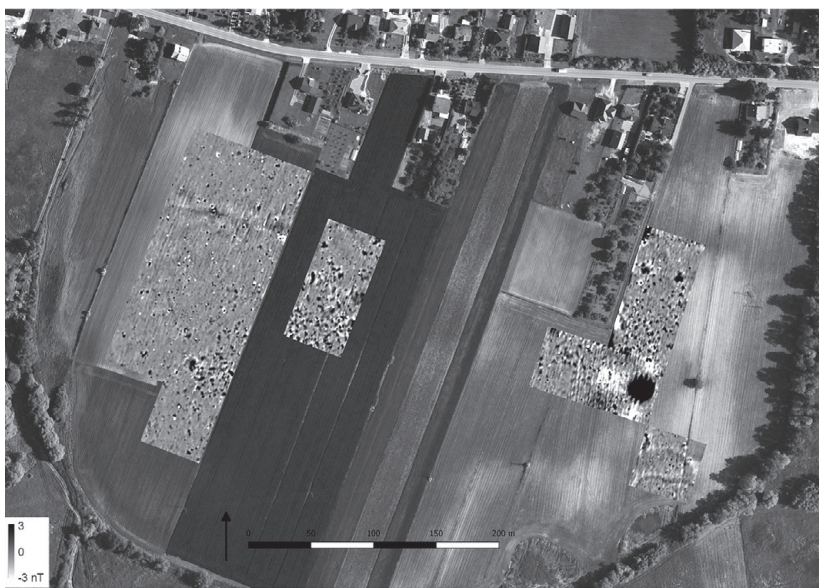
się w granicach Polski. Rozwój w ostatnich latach nowoczesnych metod rozpoznawczych – fotografii lotniczych i satelitarnych oraz badań geofizycznych

Ryc. 1. Mapa magnetyczna osady obronnej z okresu neolitu w Przesławicach gm. Koniusza

Ryc. 2. Mapa magnetyczna osady obronnej z wczesnej epoki brązu w Opatkowicach – Ogrodziskach gm. Proszowice

stopniowo przekonuje nas że było inaczej. W roku 2018 ekipa Stowarzyszenia Archeologów Terenowych STATER, wspomagana przez archeologów z Uniwersytetu Jagiellońskiego i Muzeum Archeologicznego w Krakowie, prowadziła w dolinie Szreniawy i jej otoczeniu badania polegające na poszukiwaniu osad obronnych z tych właśnie epok. Projekt „Pradziejowe osady obronne w dolinie Szreniawy” dofinansowany był przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach priorytetu 5 Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Grodziska, które zakończyły swe funkcjonowanie kilka tysięcy lat temu nie pozostawiły widocznych w terenie śladów. Istniejące niegdyś wały uległy znielowaniu, natomiast fosy – zasypaniu. Nadal jednak istnieją one pod powierzchnią ziemi. W sprzyjających warunkach są widoczne na zdjęciach lotniczych i satelitarnych. Właśnie analiza tych ostatnich naprowadziła badaczy na ślady nie istniejących od tysiącleci grodów. Na stanowiskach wybranych na podstawie zdjęć satelitarnych przeprowadzono badania magnetyczne. Wszystkie prace ziemne wykonane przez człowieka, takie jak wykopanie dołu, rowu, czy nawet wbicie drewnianego słupa pozostawiają w strukturze gleby widoczne ślady. Powodują również zakłócenie lokalnego pola magnetycznego, widoczne w postaci tak zwanych anomalii magnetycznych. Dzięki temu możliwe jest stworzenie map magnetycznych, z dokładnym obrazem struktur stworzonych przez człowieka istniejących pod ziemią. Wzdłuż całego biegu Szreniawy w ramach prowadzonych badań odkryto kilkanaście osad obronnych związanych z epoką neolitu i wczesną epoką brązu. Jej twórcami byli ludzie należący do społeczności które obecnie archeolodzy określają jako kultura lubelsko-wołyń-

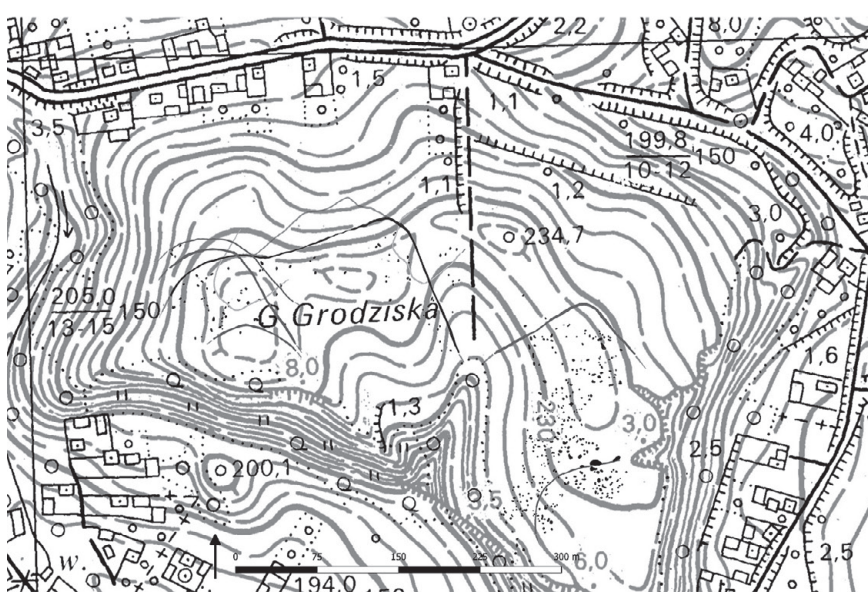
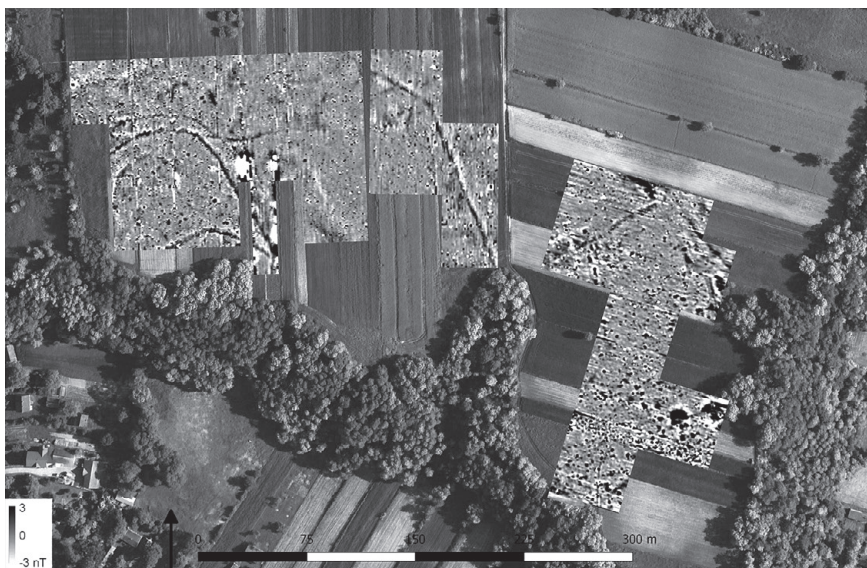
Ryc. 3. Mapa magnetyczna badań we Włostowicach gm. Koszyce. Poniżej plan odkrytych obiektów. Widoczny przebieg domniemanych rowów pradziejowych. Kolorem czerwonym zaznaczono długi dom z okresu wczesnego neolitu

ska, kultura pucharów lejkowatych oraz kultura trzciniecka. Nazwy te zostały nadane współcześnie. Pochodzą od miejsca znalezienia zabytków związanych z tymi społecznościami lub od typowych kształtów naczyń. Kim byli i jakimi językami mówili ich przedstawiciele nie dowiemy się niestety nigdy – żyli bowiem tysiące lat przed pojawieniem się pisma na naszych ziemiach.

Prowadzone systematycznie badania doprowadziły archeologów również na teren gminy Koszyce. Wykonali oni pomiary na terenie rozległego cypla wcinającego się w dno doliny Szreniawy we Włostowicach, na terenie Góry Grodziska w Malkowicach, oraz na sąsiadującym z nią wzgórzu w Siedliskach (ryc. 4). Wyniki badań we Włostowicach były nieco niejasne. Anomalie magnetyczne związane z ewentualnymi fortyfikacjami były słabo czytelne. Udało się natomiast odkryć bardzo duży, zbudowany w konstrukcji słupowej dom typowy dla ludności kultury ceramiki wstęgowej rytej – pierwszych neolitycznych rolników na naszych ziemiach (VI tysiąclecie p.n.e.). Góra Grodziska w Malkowicach udowodniła natomiast, że jej nazwa nie jest przypadkowa. Udało się na niej odkryć ślady co najmniej dwóch grodzisk. Jedno z nich, bardzo rozległe, obejmowało całe wzgórze. Obwarowane było pojedynczą fosą (tylko w północnej części na krótkim odcinku – podwójną) i zapewne pojedynczym wałem. Od strony południowej istnieje naturalna stroma skarpa, która chyba nie wymagała dodatkowych fortyfikacji. Anomalie magnetyczne nie mówią nam nic o datowaniu odkrytych fortyfikacji. Udało się jednak odkryć na powierzchni stanowiska liczne fragmenty ceramiki zalegające cały obszar otoczony fosą. Naczynia z których pochodziły znalezione fragmenty

Ryc. 4. Zdjęcie satelitarne z portalu Google Earth z widocznymi zasypianymi fosami na Górze Grodzisko w Malkowicach i na sąsiednim wzgórzu w Siedliskach

Ryc. 5. Mapa magnetyczna badań w Malkowicach i w Siedliskach gm. Koszyce. Poniżej plan z zaznaczonym przebiegiem odkrytych rowów obronnych z młodziej epoki kamienia i wczesnej epoki żelaza

Ryc. 6. Rekonstrukcja grodzisk z wczesnej epoki żelaza w Malkowicach i w Siedliskach. Widok od południa

Ryc. 7. Rekonstrukcja grodzisk z wczesnej epoki żelaza w Malkowicach i w Siedliskach. Widok od zachodu

Ryc. 8. Rekonstrukcja grodzisk z wczesnej epoki żelaza w Malkowicach i w Siedliskach. Widok od wschodu

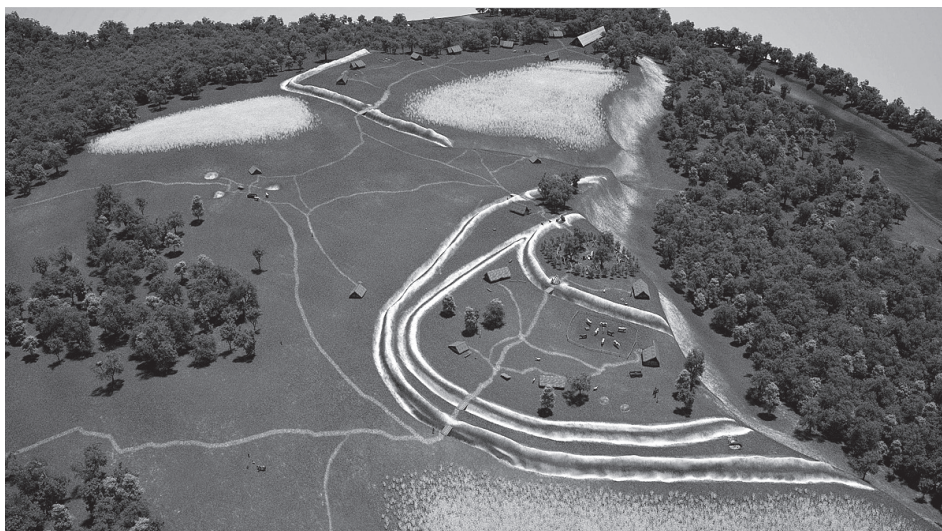
typowe były dla kultury łużyckiej z wczesnej epoki żelaza (VIII–V w. p.n.e). Oznacza to, że grodzisko w Malkowicach było współczesne słynnej osadzie w Biskupinie, a także pobliskiemu grodowi w Witowie. Biorąc pod uwagę lokalizację obu grodów – w Malkowicach i w Witowie – bezpośrednio przy ujściu Szreniawy do Wisły, wydaje się że zostały zbudowane aby wspólnie kontrolować to strategicznie ważne miejsce. Na szczycie Góry Grodziska odkryto jednak jeszcze jedno założenie obronne. Znacznie mniejsze, ufortyfikowane jednak aż 3 rowami. Taki sposób umacniania osad jest znacznie rzadziej spotykany i typowy raczej dla okresu neolitu i wczesnej epoki brązu. Niestety, na otoczonym potrójną fosą obszarze znaleziono tylko pojedyncze narzędzie krzemienne, które nie mówi nam wiele o chronologii odkrytej osady. W tym przypadku aby dowiedzieć się czegoś o budowniczych fortyfikacji potrzebna byłaby ingerencja archeologów wyposażonych nie w nowoczesny sprzęt do badań geofizycznych, ale tradycyjną, niezastąpioną łopatę. Po zakończeniu prac na Górze Grodzisko badania geofizyczne przeprowadzono również na sąsiednim wzgórzu, leżącym już na terenie Siedlisk. Okazało się, że również kryje ono swoje tajemnice. Południowa część cypla, z natury najbardziej obronna, otoczona została półkolistą palisadą zbudowaną przez ludność kultury łużyckiej. Funkcjonowała ona w tych samych czasach co grodzisko w Malkowicach. Znacz-

nie większa przestrzeń odcięta była natomiast szerokim rowem (i zapewne wałem). Jak wskazują znaleziska ceramiki znalezionej na powierzchni stanowiska został on zbudowany prawdopodobnie w drugiej połowie V tysiąclecia p.n.e. przez ludność neolitycznej kultury lendzielskiej przybyłej z terenów dzisiejszej Słowacji i Węgier (nazwa kultury pochodzi od miejscowości Lengyel na Węgrzech).

Odkryte wzdłuż doliny Szreniawy grodziska z okresu neolitu, epoki brązu i wczesnej epoki żelaza pozwalają inaczej spojrzeć na prahistorię zachodniej Małopolski. Zamieszkujące ją społeczności nie składały się wyłącznie z rolników i hodowców zamieszkujących niewielkie wsie. Umiejętność wznoszenia skomplikowanych fortyfikacji ziemno-drewnianych świadczy o istnieniu zaawansowanych organizacji społecznych, być może opartych na rozbudowanej hierarchii władzy. Bez wątplenia istnieli w tamtych czasach ludzie, którzy potrafili zaprojektować tego typu budowle, oraz skłonić swoich współplemieńców do ich wzniesienia. Z drugiej strony świadczy to o istnieniu militarnego zagrożenia, na tyle poważnego, że zdecydowano się poświęcić ogromną ilość czasu i środków aby zapewnić sobie bezpieczne schronienie przed spodziewanym atakiem w postaci grodzisk o powierzchni kilku a nawet kilkunastu hektarów. Lokalizowanie takich fortyfikacji w miejscach strategicznych, takich jak ujście Szreniawy do Wisły, świadczy

Ryc. 9. Rekonstrukcja grodzisk z młodszej epoki kamienia w Malkowicach i w Siedliskach. Widok od północy

Ryc. 10. Rekonstrukcja grodzisk z młodszej epoki kamienia w Malkowicach i w Siedliskach. Widok od zachodu

Ryc. 11. Rekonstrukcja grodzisk z młodszej epoki kamienia w Malkowicach i w Siedliskach. Widok od południa

zapewne o istnieniu szlaków handlowych, związanych z rzekami, oraz o próbie ich kontroli.

Przeprowadzone badania udowodniły, jak wiele prehistorycznych tajemnic kryje małopolska ziemia. W tym miejscu warto zastanowić się jak uboga jest w naszym kraju oferta edukacyjna dotycząca jego najstarszych dziejów. Historia mieszkańców ziem polskich nie zaczęła się wraz z Mieszkiem I. Jest wiele tysięcy lat starsza, o czym nie zawsze chce się

pamiętać twórcom szkolnych podręczników. Nie zawsze też z należytą troską podchodzi się do kwestii rozpoznania i ochrony dziedzictwa archeologicznego. W przypadku badań prowadzonych w okolicach Koszyc badacze spotkali się z wyjątkową życzliwością i zainteresowaniem miejscowych mieszkańców, co trzeba podkreślić.

Marcin M. Przybyła, M. Podsiadło

Włócznia przeznaczenia

Tak zwana „włócznia przeznaczenia” jest jednym z najcenniejszych insygniów władzy i ważną relikwią chrześcijaństwa w skali całej Europy od samych jej początków. Jej pełna nazwa brzmi: Włócznia Świętego Maurycego Święta i Niosąca Krzyż Lanca Cesarska.

Pierwsza wzmianka historyczna pochodzi z VI wieku. Od roku 926 była już insygnium władzy królów niemieckich, a później cesarzy rzymskich narodu niemieckiego.

Początki sięgają głębiej. Matka cesarza Konstantego Wielkiego Helena (254–330), będąc już po siedemdziesiątce udała się konno (!) z Konstantynopola do Jerozolimy, gdzie odnalazła w suchej cysternie krzyż, na którym skonał Chrystus. Drewno tego krzyża, gwoździe i inne artefakty zabrała ze sobą w drodze powrotnej. Podobno jeden z gwoździ nakazała wmontować w grot włóczni syna. Datę tego wydarzenia można łatwo określić, skoro umarła w roku 330 w wieku siedemdziesięciu sześciu lat. Cesarz Konstantyn zmarł w roku 333, przechodząc na łożu śmierci na chrześcijaństwo.

Początek historycznego znaczenia włóczni św. Maurycego należy wiązać z postacią wielkiego króla Franków Karola Wielkiego (742–814). Odtąd włócznia ta była noszona przed władcą i stawiana przy jego tronie. Karol Wielki miał kazać się pochować na siedząco z kopią włóczni w dłoni.

Ważną dla Polaków datą jest rok tysięczny (rok 1000). Wtedy to na zjeździe w Gnieźnie cesarz niemiecki Otto III obdarował księcia Bolesława Chrobrego własnym zdjętym z głowy diademem oraz włócznią. Jak pisze Gall Anonim w swojej „Kronice”: „a za chorągiew triumfu dał mu w darze gwoździe z Krzyża Pańskiego wraz z włócznią świętego Maurycego”.

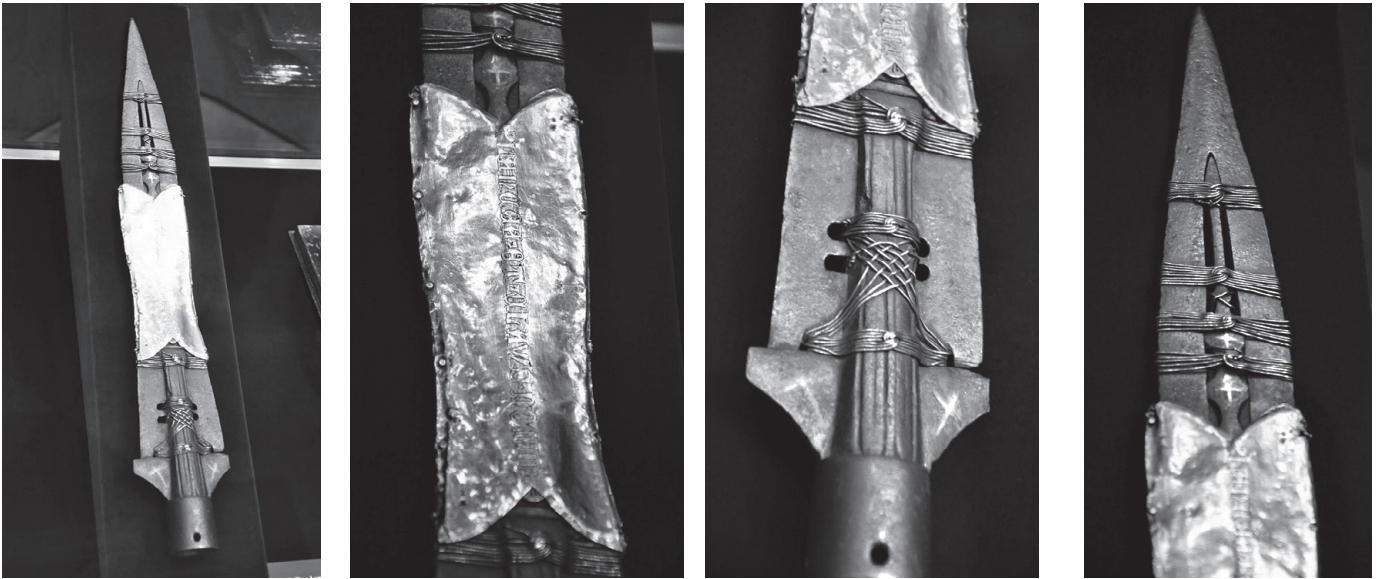
Włócznię tę często nazywa się kopią włóczni św. Maurycego. We współczesnym rozumieniu kopia jest

Włócznia św. Maurycego ze skarbca katedralnego na Wawelu

czymś pośledniejszym od pierwowzoru, wtórnym. W rozumieniu średniowiecznym moc oryginału przechodziła na kopię, zwłaszcza że w przypadku kopii podarowanej Bolesławowi Chrobremu wewnątrz znajdował się fragment gwoździa z oryginału. Niektórzy historycy zalecają zamiast słowa „kopia” używać określenia „egzemplarz naśladowczy”.

Jest jednak coś na rzeczy. Jeden z polskich historyków wspomina, że gdy pękło serce Dzwonu Zyg-

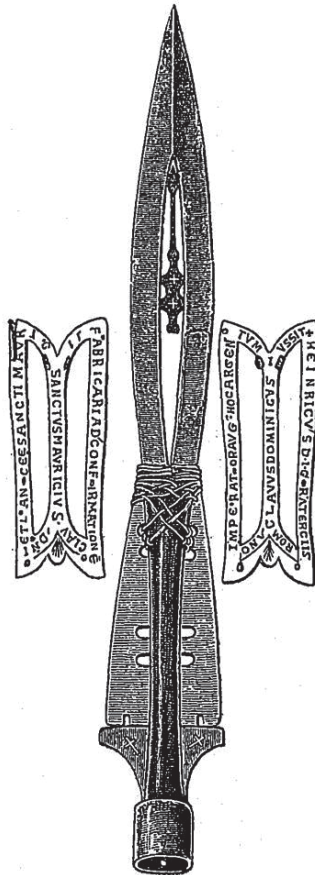
Włócznia św. Maurycego w Schatzkammer w Wiedniu

munta na Wawelu, w skład nowego weszły stopione fragmenty starego, stanowiąc jakby zaczyn do wytworzenia nowego; do zachowania ciągłości i przeniesienia wartości duchowych z jednego wytworu na kolejny. Włócznia krakowska zewnętrznie różni się od wiedeńskiej. Dzięki wmontowaniu w nią cząstki gwoźdźcia z oryginału, sama stawiała się oryginałem. Nie wygląd bowiem był najważniejszy, ale mistyczne przesłanie. To klasyczny przypadek „pars pro toto”, co oznacza, że część wyraża całość.

Włócznia krakowska jest, obok Szczerbca (miecz koronacyjny królów polskich od czasów Władysława Łokietka), najcenniejszym zabytkiem kultury polskiej. Jest starsza od Szczerbca o 200–300 lat. Jak pisze dr hab. Mieczysław Rokosz: „jest ona kamieniem węgielnym polskiej suwerenności, legitymizuje obecność Polski w Europie”.

Oprócz włóczni krakowskiej były jeszcze trzy: węgierska dla króla Węgier św. Stefana, czeska dla księcia Brzetysława II i czwarta dla jakiegoś znacznego rycerza. Czesi nie cenili sobie daru, gdyż większym kultem otaczali włócznię swojego księcia, św. Waclawa. Obie te włócznie – czeska i węgierska – zaginęły.

Czym jest włócznia? Według Wielkiej Encyklopedii Powszechnej PWN jest to średniowieczna

Szkic włóczni wiedeńskiej rozłożonej na części

broń drzewcowa złożona z drzewca o długości 2–2,5 metra i wbitego weń lub nałożonego za pomocą tulei ostrza (grotu). Włócznie, o których mówimy, są zakończone tuleją.

Włócznia św. Maurycego to sam grot bez drzewca, zrobiony z żelaza, przecięty na wylot. W otworze umieszczony jest gwóźdź podtrzymywany w pionie pasemkami drutu. Długość grotu to 50,8 cm, a szerokość 7,8 cm. Grot jest kilkakrotnie przełamany. Był naprawiany skuwkami. I naprawa – żelazna z czasów cesarza Ottona III (X–XI wiek), druga – srebrna z czasów Henryka IV (XI–XII wiek), trzecia – złota z czasów cesarza Karola IV Luksemburczyka (XIV wiek).

Karol IV Luksemburczyk przekazał włócznię św. Maurycego wraz z innymi regaliaми na zawsze pod opiekę mieszkańcom Norymbergi. Włócznia zawisła w kościele Świętego Ducha pod stropem budowli. Jeden dzień w roku, w dniu Świętej

Włóczni Pańskiej była wyjmowana z relikwiarza i pokazywana wiernym.

W czasie wojen napoleońskich (przełom XVIII–XIX wieku) cesarz austriacki nakazał przeniesienie tej relikwii dla bezpieczeństwa do Wiednia, gdzie znajduje się do dziś z siedmioletnią przerwą (1938–1945) spowodowaną II wojną światową.

Panorama Norymbergi z zamkiem z „Kroniki świata” Hartmana Schedla, 1493 rok

Według historyków obecnie istnieją cztery egzemplarze tzw. włóczni przeznaczenia.

1. wiedeńska – przechowywana w Schatzkammer w Wiedniu,
2. krakowska – przechowywana w skarbcu katedralnym na Wawelu
3. armeńska – świętość Ormian, ale wg badaczy jest to raczej zawieszenie chorągwi rzymskiej
4. watykańska – niebadana. Wiadomo jednak, że w watykańskim skarbcu znajduje się drzewce, które do XV wieku było w Konstantynopolu, a później zostało подарowane przez tureckiego sultana papieżowi Innocentemu VIII. Są również przesłanki o istnieniu włóczni (czyli grotu) w Paryżu, dla której specjalnie zbudowano kaplicę Saint Chapelle.

Przedmioty o wielkim znaczeniu kulturowym czy religijnym nie zawsze mają udokumentowaną historię. Pojawiają się pewne daty i miejsca, ale też sporo domysłów opartych na ustnych czy pisemnych przekazach, wręcz legendach. Dotyczy to insygniów władzy, przedmiotów kultu i innych unikalnych okazów. Toteż poznawszy wiarygodny przekaz dotyczący losów włóczni św. Maurycego w latach 1938–1945, nie mogłam się oprzeć, aby tej wiedzy nie przekazać czytelnikom.

Jak już wspomniałam wyżej, włócznia św. Maurycego w czasie wojen napoleońskich została dla

bezpieczeństwa przeniesiona z Norymbergi (gdzie spoczywała od XIV wieku) do Wiednia.

Po aneksji Austrii przez Niemcy hitlerowskie w 1938 roku, *Hitler* pierwsze kroki skierował do muzeum Schatzkammer w Wiedniu i regalia (w tym włócznię) zabrał i przekazał je do Norymbergi. Według ideologii nazistów Norymberga miała stać się sercem Rzeszy, a Berlin jej mózgiem. Trzecim najważniejszym miastem miało być Monachium, gdzie narodził się narodowy socjalizm.

Tu czas na drugą ważną postać tej historii. To doktor *Horn* (imienia nie znam), który doktoryzował się z historii sztuki w 1934 roku (w tym samym roku doszedł do władzy Hitler). Hornowi proponowano stanowisko w urzędzie do spraw rasy. Nie przyjął tej oferty, na odwrót – postanowił niezwłocznie opuścić Niemcy. Gdy siedział już w pociągu, w okno zastukał uzbrojony oficer SS. Horn sądził, że to już jego koniec. Gdy wyszedł z wagonu, oficer powiedział:

– Pomyliłem pana z kimś innym. Niech pan jedzie i nie wraca.

Horn przez Belgię wyemigrował do USA. Pod koniec wojny został wcielony do wojsk amerykańskich z zadaniem przesłuchiwania niemieckich jeńców. Jeden z nich powiedział:

– Ja tylko nosiłem skrzynie z amunicją.

Ujął tym Horna, który poczęstował go kawą i papierosami. Na to jeniec:

- Czy pan interesuje się historią sztuki?
- Tak.

Wtedy Niemiec zeznał, że wie, gdzie zostały ukryte regalia cesarskie. Są pod zamkiem w Norymberdze. Wie, bo jego ojciec był zatrudniony przy budowie podziemnego skarbcza, poczem dodał do tego plan.

Horn natychmiast sporządził raport i przedstawił go generałowi Pattonowi. Nie mógł lepiej trafić. Nasz trzeci bohater *George Smith Patton* (1885–1945) był wybitnym generałem amerykańskim i jednym z czołowych dowódców wojsk alianckich w czasie II wojny światowej. Patton niedawno przeszedł był na katolicyzm. Bardzo interesował się włócznią, a nawet napisał o niej wiersz. Do tego był zdeklarowanym mistykiem.

Generał George Smith Patton

Mimo że zajęcie Norymbergi było planowane na 20 kwietnia 1945 roku (dzień urodzin Hitlera), Patton odkomenderował do Norymbergi 16 kwietnia specjalny oddział do poszukania skarbu.

W Norymberdze trwały ciężkie walki. W wyniku dywanowych nalotów lotnictwa brytyjskiego i amerykańskiego średniowieczne centrum Norymbergi w 90% zostało zrównane z ziemią. Hitler rozkazał bronić się do ostatniego Niemca, a nawet do ostatniego niemieckiego dziecka. Oddział amerykański ponosił straty, ale nie mógł znaleźć wejścia do zamkowych podziemi.

Aż przypadkiem jeden z żołnierzy odkrył w wyrwie muru wejście do tunelu. Tunel był bardzo długi, zakończony stalowymi drzwiami o grubości

30 cm i wysokości 260 cm oraz zaopatrzone w szyfr. Postanowiono drzwi wysadzić. Tuż przed zdetonowaniem ładunku pojawił się cywil i oświadczył:

- Jestem przedstawicielem burmistrza Norymbergi. Znam szyfr.

Drzwi otwarto. Ilość i jakość zgromadzonych dzieł sztuki zapierała dech w piersiach. Wezwano Horna, który w drewnianej skrzynce odnalazł „włócznię przeznaczenia”.

Skarby postanowiono zwrócić po wojnie tym państwom, w których były zagrabione.

Ale generał Patton miał inny plan. Wierząc w mistyczne znaczenie włóczni („Ten, kto ją posiada, jest niezwyciężony”) uległ pokusie; choć mógł pomyśleć, że Hitler, także wierzący w tę przepowiednię, właśnie wojnę przegrał.

Patton postanowił wywieźć włócznię do Stanów w... plecaku! Czy dla siebie jako trofeum – nie wiadomo. Na marginesie: po ogłoszeniu kapitulacji Japonii wszyscy oficerowie japońscy musieli oddać armii amerykańskiej swoje miecze samurajskie, co dla wielu z nich było tragedią. Miecze te masowo darowano amerykańskim żołnierzom jako zadośćuczynienie za trudy wojny, ale zwycięskiej.

Decyzja Pattona (człowieka bardzo impulsywnego, o cechach wodzowskich) w sprawie włóczni stała się przedmiotem awantury pomiędzy nim a generałem Eisenhowerem. Problem sam się rozwiązał. Wkrótce generał Patton zmarł w wyniku zderzenia się (9 grudnia 1945 roku) jego samochodu z wojskową ciężarówką amerykańską. Okoliczności tego tragicznego wypadku do dziś nie zostały wyjaśnione.

Włócznia św. Maurycego wróciła do Wiednia.

Po 40 latach zlecono wybitnemu specjalście od dawnej metalurgii zbadanie wiedeńskiej włóczni; szczególnie gwoźdź z Krzyża Świętego. Ten najpierw zbadał, czy na powierzchni gwoźdźa nie ma śladów krwi. Śladów nie było. Wtedy zbadał sam metal i określił powstanie włóczni na VII–VIII wiek. Czyli że wykonano ją za czasów Karola Wielkiego. Może więc i ta włócznia była kopią jeszcze starszej? Jak widać, o dziejach włóczni Świętego Maurycego ciągle wszystkiego jeszcze nie wiemy i raczej wiedzieć nie będziemy. Pozostaje cieszyć się, że pomimo takich zawirowań historii obie włócznie przetrwały i wróciły na swoje miejsca: wiedeńska do Schatzkammer w Wiedniu, krakowska do skarbcza katedralnego na Wawelu.

ŚRODOWISKO, EKOLOGIA

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

W czerwcu 2018 roku Gmina Koszyce złożyła wniosek o dofinansowanie projektu pod tytułem „Utworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w miejscowości Włostowice w gminie Koszyce. Wniosek został złożony w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, Oś 5 Ochrona środowiska, Działanie 5.2 Rozwijanie systemu gospodarki odpadami, Poddziałanie 5.2.2 Gospodarka odpadami – Spr. Po złożeniu uzupełnień wniosek został poddany ocenie na etapie formalnym, finansowym i merytorycznym. Projekt spełnił kryteria wyboru projektów określone w Regulaminie konkursu i tym samym został oceniony pozytywnie na wszystkich wyżej wymienionych etapach oceny. W dniu 9 października 2018 roku Zarząd Województwa Małopolskiego podjął Uchwałę, na mocy której projekt został wybrany do dofinansowania w maksymalnej kwocie 843 871,50 zł. W dniu 31 grudnia 2018 roku została podpisana umowa na dofinansowanie projektu, którego całkowita wartość wynosi 992 790 zł, wkład własny beneficjenta to 148 918,50 zł, a planowany termin rzeczowego i finansowego zakończenia realizacji upływa w dniu 30 października 2020 roku. Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych będzie zlokalizowany na terenie oczyszczalni ścieków we Włostowicach.

Investycja obejmuje wykonanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem wszelkich wymaganych przepisami prawa uzgodnień, opinii i pozwoleń na budowę oraz budowę wraz z dostawą i montażem urządzeń oraz wyposażenia i uzyskaniem pozwolenia na użytkowanie ww. obiektu.

W ramach realizacji projektu mają powstać między innymi:

- Budynek socjalny murowany, jednokondygnacyjny bez poddasza użytkowego, o orientacyjnej powierzchni zabudowy około 40 m² wraz z wyposażeniem. W budynku znajdować się będzie m.in. punkt przyjmowania rzeczy używanych

niestanowiących odpadów z wyposażeniem oraz utworzony zostanie punkt napraw wyposażony w niezbędne narzędzia.

- Wiata usytuowana na utwardzonym placu, pod którą zostaną posadowione kontenery na odpady. Przewiduje się budowę wiaty w kształcie prostokąta o powierzchni zabudowy około 100 m².
- Waga samochodowa elektroniczna ok. 30-tonowa.
- Rampa samochodowa betonowa o wymiarach ok. 4 m × 10 m i wysokości 1 m, z obustronnymi najazdami umożliwiającymi swobodny wyjazd i jazd. Przy rampie usytuowanych zostanie 14 kontenerów przeznaczonych m.in. na odpady wielkogabarytowe- meble, metal, opony, odpady zielone, odpady ulegające biodegradacji, drewno, papier, szkło, tworzywa sztuczne, odzież, tekstylia, sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady niebezpieczne, odpady budowlane.

Powierzchnia zajęta na PSZOK zostanie utwardzona i wygradzona siatką o wysokości ok 1,8 m – łączna długość ogrodzenia ok. 150 mb. Szacunkowa powierzchnia placu utwardzonego to ok. 1200 m².

W dniu 20 lutego 2019 roku Gmina Koszyce ogłosiła przetarg nieograniczony na wykonanie w/w zadania. Do dnia 8 marca 2019 roku, kiedy upływał termin składania ofert złożono 1 ofertę, której cena przekroczyła kwotę, jaką zamawiający zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, w związku z tym w dniu 11 marca 2019 r. unieważniono postępowanie przetargowe, a następnie w dniu 18 marca 2019 r. ponownie został ogłoszony przetarg na wykonanie powyższego zadania. Termin składania ofert upływa w dniu 2 kwietnia 2019 r. o godz. 9:45.

Paweł Maj

Sprzątanie przestrzeni Gminy Koszyce

Akcja odbyła się w dniach 29–30 marca 2019 r. i była to już siódma edycja tego przedsięwzięcia. Efekty z roku na rok są większe. Coraz więcej osób uczestniczy w sprzątaniu. W tym roku we wspólne sprzątanie włączyły się wszystkie sołectwa poprzez udział w zorganizowanych grupach z poszczególnych wsi bądź też poprzez udział przedstawicieli organizacji pozarządowych, które to w większej części uczestniczyły w akcji. Dużą grupę stanowiła młodzież szkolna, która zainaugurowała całą akcję już w piątek – 29 marca.

Przypomnijmy, kto sprzątał naszą gminę: Uczniowie Centrum Oświatowego w Koszycach – ul. Marii Skłodowskiej-Curie, ul. E. Łokietkówny, ul. Rynek, ul. Wspólna, ul. Krótka (wzdłuż Goczałki), wąwóz (od Koszyc do Łapszowa). Uczniowie Szkoły Podstawowej w Książnicach Wielkich – teren wokół szkoły, drogi wokół szkoły, droga Parcela Górna Książnic i teren wokół kościoła, droga gminna przez łąki do drogi powiatowej Koszyce-Proszowice, droga gminna przez łąki do drogi krajowej, droga Parcela Dolna Książnic i teren koło remizy, droga przez Parcelę Dolną Książnic od remizy do Zagaja. Sołectwo Biskupice, Stowarzyszenie – pas drogowy przy drodze powiatowej Koszyce – Proszowice przez całą wieś, oraz wokół dróg gminnych w miejscowości Biskupice. Sołectwo Filipowice – koło budynku Świetlicy Wiejskiej, sprzątanie całej wsi od początku do lasu. Sołectwo Jaksice, Stowarzyszenie – droga powiatowa od stacji CPN w kierunku Zagaja i droga na Miodową. Sołectwo Książnice Małe, Stowarzyszenie – pobocza i rowy od Biskupic do Włostowic, od Książnic Małych do Łapszowa, od Książnic Małych do I mostu na Książnice Wielkie. Sołectwo Łapszów, OSP, Stowarzyszenie KGW – teren miejscowości, pobocza

Członkowie UTW sprzątają park w Koszycach

KGW Łapszów z młodzieżą

Mieszkańcy Biskupic sprzątają pobocza drogi

Mieszkańcy Rachwałowic zbierają się na akcję sprzątania

Mieszkańcy Zagaja wciągają w akcję swoich następców

Myśliwi Koła Lis

przy drogach przez wieś, wąż w kierunku Włostowic, oraz droga w kierunku Jankowic. Sołectwo Przemków, OSP, Stowarzyszenie – Skała, Kolonia, Zabrowaź, Szlak tatarski, poprzeczka do drogi E 79, teren wokół wsi, wokół Remizy i Domu Kultury. Sołectwo Piotrowice, Stowarzyszenie – drogi gminne i powiatowe na terenie sołectwa, oraz teren wokół świetlicy. Sołectwo Witów, Stowarzyszenie – droga na wzgórze „Tekla”, droga w stronę Dalanowa, oraz drogi koło wału wiślanego. Sołectwo Jankowice, Stowarzyszenie – sprzątanie całej wsi Jankowice począwszy od drogi wojewódzkiej Kazimierza Wielka – Koszyce do drogi w kierunku Kaczkowic i w stronę Łapszowa. Sołectwo Morsko, Stowarzyszenie – cała miejscowość Morsko. Sołectwo Koszyce – teren tzw. starej drogi, osiek i teren na ul. Wspólnej do ul. Mazowieckiej. Sołectwo Malkowice-Siedliska, Stowarzyszenie – przy drogach powiatowych i gminnych na terenie sołectwa. Sołectwo Zagaje – okolice wsi Zagaje. Sołectwo Modrzany, Stowarzyszenie – teren wokół świetlicy wiejskiej, droga powiatowa w miejscowości Modrzany, oraz drogi gminne: droga do łąk, droga wąż, droga w kierunku Majkowic. Sołectwo Sokołowice, Stowarzyszenie – cała miejscowość Sokołowice. Sołectwo Włostowice, Stowarzyszenie – pobocza przy drodze powiatowej od Koszyc do końca wsi, droga koło pałacu, droga Żabiniec, droga do Łapszowa, oraz skarpa i droga do bloku. Sołectwo Książnice Wielkie, OSP, Stowarzyszenie – drogi od mostu w Biskupicach do krzyżówki Książnice – Modrzany – Zagaje – Biskupice, od krzyżówki do remizy OSP, od Zagaja do remizy. Pracownicy Urzędu – plac targowy, brzeg rzeki Szreniawa przyległy do placu targowego. OSP Koszyce – teren wokół Remizy, rzeka Szreniawa do mostu, rów starej remizy, osiek. Sołectwo Rachwałowice, OSP, Stowarzyszenie – droga Rachwałowice – Kasiń,

droga w stronę Kijan (Zaolzie), droga w stronę wsi Przemyków, droga w stronę Filipowic, otoczenie wokół Remizy. Koło Łowieckie „Szarak” – lewa strona lasu, droga w kierunku wsi Filipowice. Koło Łowieckie „Lis” – rzeka Szreniawa od młyna Książnice Małe do młyna Morsko, teren wokół rzeki Szreniawy, oraz tzw. „Kalwaria” koszycka. Koło Wędkarskie Koszyce – ścieżka rekreacyjna w Morsku, brzeg rzeki Wisły na przestrzeni Witów – Dalanów – Morsko. Klub Sportowy Szreniawa – okolice stadionu sportowego, brzeg koryta rzeki Szreniawa w kierunku mostu na drodze E 79, oraz prawa i lewa strona drogi E 79 od stadionu w kierunku miejscowości Morsko. Polski Związek Hodowców Gołębia Poczтового – rzeka Goczalka, teren wokół parku, wąwóz do Łapszowa, droga do Morska. Stowarzyszenie Koszycki Uniwersytet Trzeciego Wieku – park w Koszycach i jego otoczenie. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej – teren oczyszczalni ścieków Włostowice, oraz teren placu targowego. Stowarzyszenie Przemyków 2013 – od remizy OSP w stronę Piotrowic, okolice Domu Kultury. Sołectwo Dolany, Stowarzyszenie – teren sołectwa Dolany.

Włostowice przed rozpoczęciem sprzątania

Sokołowice przed rozpoczęciem akcji sprzątania

Panie z Piotrowic sprzątają pobocza drogi

Strażacy z Książnic Wielkich sprzątają pobocza drogi

*Przemków na odprawie
przed rozpoczęciem sprzątnia*

*PZW Koło Koszyce
sprząta brzeg Wisły*

*Przedszkolaki z przemkowskiego
przedszkola wyruszają na akcję*

Młodzież z Biskupic sprząta przydrożne skarpy i pobocza drogi

PODZIĘKOWANIE ZA UDZIAŁ W SPRZĄTANIU GMINY

Serdecznie dziękuję Wszystkim którzy uczestniczyli w siódmej już edycji akcji sprzątania przestrzeni Gminy Koszyce.

Dziękuję Mieszkańcom, Organizacjom Pozarządowym, Młodzieży Szkolnej i ich Wychowawcom za czynne włączenie się w akcję.

W roku bieżącym akces uczestnictwa w tym przedsięwzięciu zgłosiło około 1000 osób, w tym około 300 uczniów Centrum Oświatowego w Koszycach i Szkoły Podstawowej w Książnicach Wielkich wraz z Wychowawcami, za co szczególnie dziękujemy.

Dziękuję Państwu za udział i zaangażowanie w przedsięwzięcie, które ma na celu przypominać jak ważna jest troska o środowisko naturalne w którym żyjemy a także zachęcać ludzi do wypracowania drobnych zmian w swoim życiu codziennym, mających niebagatelny wpływ nie tylko na estetykę naszego otoczenia ale także na jakość naszego życia.

Dziękując liczymy na zainteresowanie kolejnymi akcjami sprzątania Gminy Koszyce.

Burmistrz Gminy Koszyce

Stanisław Rybak

Zwierzęta mało znane – niezwykły chrząszcz w gminie Koszyce

Drypta dentata to chrząszcz z rodziny biegaczy (owadów o mocnym chitynowym pancerzu, poruszających się zwykle po ziemi). Gatunek ten jest jedynym przedstawicielem rodzaju *Drypta* występującym w Polsce. Środowiskiem bytowania jest spróchniałe drewno, pnie drzew, miejsca gdzie znajdują się martwe części roślin. Podobnie jak inne biegacze *Drypta dentata* poluje na owady i ich larwy w martwym drewnie – na co wskazuje wydłużone ciało tego owada. Wciska się on w chodniki potencjalnych ofiar. Występowanie w Polsce ma charakter reliktowy, opisanych jest kilka stanowisk tego chrząszcza – Wyżyna Miechowska, Wyżyna Krakowsko-Wieluńska, a także w Karpatach. Status gatunku jest niepewny, zmierzający w kierunku zagrożenia wyginięciem. Jakie mogą być przyczyny zanikania gatunku? Brak, a także kurczenie się środowiska bytowania, stosowanie środków owadobójczych.

Moja historia związana z tym gatunkiem rzadkiego owada zaczęła się parę dni temu, kiedy zakładałem tunel, w którym mieliśmy zasadzić pomidory. Folia jest co roku przyciskana dużymi belami drewna, które w dawnych czasach leżały jako podkład pod tory kolejowe. Drewno po wielu latach zaczęło próchnieć i rozlatywać się. To właśnie w tym martwym drewnie obserwowałem zadziwiająco pięknego chrząszcza, mieniącego się na zielono-niebiesko z brązowo-czerwonymi nogami. Owad nie bardzo znosił światło słoneczne i zaraz chował się w próchnie. Poruszał się szybko. Wstępna identyfikacja nie przyniosła żadnych rezultatów, a dotarcie do prawdy było mozolne. Postanowiłem skonsultować moje odkrycie z entomologiem z Uniwersytetu Jagiellońskiego i dzięki jego uprzejmości i znajomości tematu można było prawidłowo oznaczyć gatunek i dowiedzieć się czegoś więcej o jego życiu, występowaniu.

Niestety nie ma polskiej nazwy tego chrząszcza a łacińska nazwa *dentata* oznacza „zębaty”. Można więc nazywać tego owada biegaczem zębatym. Biologia gatunku jest nieznaną, brakuje odpowiednich badań na ten temat. Warto zatem obserwować świat przyrody i dociekać prawdy, ponieważ jest ona pomocna w badaniach naukowych nad biologią i występowaniem gatunków. Czasami rzadkie zwierzęta czy rośliny mają stałe stanowiska gdzie żyją od wielu lat, o których występowaniu nic nie wiemy.

W Polsce jest kilka stanowisk tego pięknego chrząszcza. Jedno jest w Gminie Koszyce, a dokładniej we Włostowicach. Miejsce zostało odkryte w 2013 roku, w kwietniu. W 2019 znaleźliśmy 6 osobników chrząszczy.

Michał Molicki
animator przyrody Art Natura

Drypta dentata. Fot. MM

Drypta w naturalnym środowisku. Fot. MM

Na pniu. Fot. MM

KULTURA, EDUKACJA, SPORT

Kolędowanie w Muzeum

Kolędowanie w Polsce było i jest bardzo popularną formą obchodów Świąt Bożego Narodzenia. Jedną z kolęd, która zachowała się do naszych czasów datuje się na rok 1424. Zapisał ją w kazaniu na Boże Narodzenie Jan ze Szczekna, magister Uniwersytetu Praskiego, profesor teologii w Akademii Krakowskiej i spowiednik królowej Św. Jadwigi.

Muzeum Ziemi Koszyckiej od 2007 roku, czyli od jego powstania kultywuje tę tradycję. Każdego roku organizuje przegląd kolęd i pastorałek dla młodzieży szkolnej i dorosłych, a następnie koncert laureatów przeglądu zapraszając dodatkowo chóry i grupy kolędnicze. Również i w tym roku 3 lutego w sali Muzeum odbył się uroczysty koncert kolęd i pastorałek. Swoją obecnością zaszczytili gospodarze miasta i gminy Koszyce w osobach: p. Stanisław Rybak Burmistrz Miasta i Gminy, p. Olga Kabat zastępca burmistrza, p. Stefan Czarnecki Przewodniczący Rady Miejskiej.

W pierwszej części koncertu wystąpili laureaci przeglądu. Prezentowany przez nich repertuar cechował wysoki poziom artystyczny jak również bardzo ciekawe aranżacje. W drugiej części wystąpili zaproszeni artyści – chór żeński „Koszyckie Nutki” działający przy Sekcji Emerytów

Koszyckie Nutki

Występ kolędników – scena z historycznymi postaciami

Laureatki Konkursu z Centrum Oświatowego w Koszycach

Scena z występami Żyda

Laureatka Konkursu z SP Książnice Wlk. Kolędnicy z Donos i Rencistów ZNP w Koszycach pod kierownictwem Stanisława Nowaka, który zaprezentował 6 rzadko śpiewanych kolęd i pastorałek na dwa głosy w bardzo ciekawej aranżacji, p. Kazimierz Kowalski, który na harmonijce ustnej z wykorzystaniem podkładów muzycznych dał krótki ale bardzo piękny koncert kolęd i pastorałek. Do tradycji świątecznego kolędowania nawiązał występ 12 osobowej grupy kolędniczej ze wsi Donosy. Inicjatorem powstania zespołu był jeden z najstarszych mieszkańców Donos p. Stefan Fałęcki, który odtworzył z pamięci tekst sprzed 70 lat. W spektaklu znalazły się następujące postacie: Król Herod, Marszałek, Hetman, Ułan, Turek, Żyd, Anioł, Diabeł, Śmierć, Święty Jan i Święty Szczepan. Zaprezentowane widowisko można uznać w pewnym sensie za niezwykle, ponieważ różni

się od tradycyjnych widowisk tego typu. Oprócz Króla Heroda, Anioła, Diabła i Śmierci głównymi postaciami w tym spektaklu był: Marszałek, Turek, Żyd i Gospodarz w rolę którego wcielił się pomysłodawca spektaklu p. Stefan Fałęcki. Cechą charakterystyczną spektaklu są dialogi przeplatane piosenkami. Na uwagę zasługują ciekawe kostiumy uszyte przez mieszkankę Donos p. Wiesławę Rak. Reżyserem widowiska był p. Andrzej Kwiecień, oprawę muzyczną przygotował p. Piotr Drajta a charakteryzację p. Ksenia Nocoń.

Mamy nadzieję, że obejrzany spektakl będzie inspiracją dla pobudzania inicjatyw twórczych w zakresie działalności kulturalnej dla mieszkańców naszej gminy.

Stanisław Szymański

Grupa teatralna ze Środowiskowego Domu Samopomocy z Proszowic w Muzeum Ziemi Koszyckiej

W dniu 15 stycznia 2019 roku w Muzeum Ziemi Koszyckiej im. Stanisława Boducha odbył się spektakl pt. „Każdego dnia jest Boże Narodzenie” przygotowany przez grupę teatralną „Lilie Szaronu” ze Środowiskowego Domu Samopomocy w Proszowicach.

Wszystkich przybyłych gości, panią dyrektor Urszulę Jarosz, przedstawiciele Miasta i Gminy w Koszycach, uczestników ŚDS i ich opiekunów przywitała pani Wiesława Niedziela – Kierownik Miejskiego i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koszycach.

Wspaniały występ artystyczny, gra aktorska, śpiewane kolędy poruszyły widownię, a zaśpiewany utwór pt. „Kolęda dla nieobecnych” wywołał ogrom emocji.

Występ Grupy Teatralnej

Po zakończonym spektaklu pani Wiesława Niedziela podziękowała za piękną sztukę, grę aktorską, pracę włożoną w przygotowanie spektaklu, zapraszając do ponownego odwiedzenia Gminy Koszyce. Widownia z całych sił biła brawa.

Dyrektor Urszula Jarosz dziękując za zaproszenie i gratulując miastu Koszyce odzyskania praw miejskich, przekazała bukiet pięknych czerwonych róż.

MiGOPS Finałowa scena przedstawienia

Koncert karnawałowy w wykonaniu Szkoły Muzycznej I Stopnia w Koszycach

W dniu 28 lutego 2019 roku uczniowie i nauczyciele Szkoły Muzycznej I stopnia w Koszycach z okazji mijającego karnawału przygotowali i zaprezentowali „Koncert Karnawałowy”, który odbył się w budynku Centrum Oświatowego w Koszycach. Na program koncertu złożyła się przede wszystkim muzyka rozrywkowa i taneczna ale nie zbrakło również utworów poważniejszych. Wystąpili soliści jak i zespoły kameralne złożone z uczniów i nauczycieli, a także chór i orkiestra szkolna. W finale koncertu wszyscy uczniowie jak i ich opiekunowie wykonali wspólnie Polkę Strażacką, która podbiła serca słuchaczy.

Dyrekcja

Występy uczniów Szkoły Muzycznej I Stopnia w Koszycach

*Występy uczniów Szkoły Muzycznej
I Stopnia w Koszycach*